

Fra: Inge Loua [mailto:isl@kastaniehus.dk]

Sendt: 12. juli 2009 23:35

Til: Karsten Lauritzen; Karen Jespersen; Eyvind Vesselbo; Troels Christensen; Allan Lønborg; Jesper Langballe; Helle Sjelle; Henrik Dam Kristensen; Anne-Marie Meldgaard; Ole Hækkerup; soph@soph.dk; Meta Fuglsang; Anne Baastrup; Morten Østergaard; Johanne Schmidt-Nielsen

Emne: Kommunalreformen tager livet af specialinstitutionerne - risiko for tab af specialiseret viden

Til medlemmerne af Socialudvalget og Udvalget for Udlændinge og Integrationspolitik

Jeg henvender mig til Folketingets medlemmer for at gøre opmærksom på, at en række specialinstitutioner, herunder Bostedet Kastaniehuset, er i overhængende fare for at lukke på grund af kommunalreformens eftervirkninger og kommunernes anstrengte økonomi.

Hvis lukningerne bliver en realitet står Danmark over for et væsentligt tab af specialviden om bl.a. æresrelaterede konflikter.

Læs mere i vedhæftede brev.

Gennem mit mangeårige arbejde på området har jeg opnået indsigt i indsatsen for etniske minoritetspiger ramt af æresrelateret vold og alvorlige generationskonflikter - ikke alene i Danmark men også i Norge og Sverige. Jeg har derfor udarbejdet et notat, der til inspiration, giver overblik over indsatsen i de tre lande. Jeg opfordrer med denne henvendelse til at politikerne nytænker indsatsen i Danmark.

Jeg står til rådighed med yderligere information.

Til orientering er denne henvendelse eftersendt til mine samarbejdspartnere i Diakonissehuset Sankt Lukas Stiftelsen, LOKK, Red Barnet, R.E.D., LOS og til Integrationsministeriet.

Med venlig hilsen

Inge Loua

Cand. Psych.
Leder af Bostedet Kastaniehuset
Mobil: 3066 8343

Til Folketingets partier:

Socialordførerne

Integrationsordførerne

Kastaniehuset

12. juli 2009

Kommunalreformen tager livet af special-institutionerne

– Danmark mister snart sit eneste døgntilbud målrettet etniske minoritetspiger

Allerede før vedtagelsen i Folketinget af kommunalreformen henvendte undertegnede, Inge Loua, sig til et folketingsmedlem for at gøre opmærksom på de forudsigelige virkninger af Kommunalreformen. Min bekymring gjaldt følgende: Hvilke kommuner ville fremover tage ansvaret for tilbud til de allersvageste, de mest udsatte og de mest besværlige? Med ansvarets overgang fra det fælles amtsniveau til det "nære" kommunalniveau var min frygt at institutioner for de besværlige og mest vanskelige; de kriminelle indvandrerdrenge og hjemløse ville komme i ingenmandsland.

Denne henvendelse er fremsendt fordi det nu er en realitet, at kommunalreformen og kommunernes pressede økonomi har ført til, at økonomiske kriterier vinder over faglige/saglige vurderinger af det bedst egnede tilbud for anbringelse af børn og unge udenfor hjemmet. I dag gælder følgende:

- En kommunal visitator har oplyst at det er et eksplicit kriterium, når en sagsbehandler lægger op til en anbringelse, først at afklare om der er tomme pladser i kommunens tilbud (inkl. dem, de havde overtaget fra amtet) inden den faglige vurdering af det bedste tilbud finder sted
- I Bostedet Kastaniehuset har vi flere gange oplevet at en anbringelse hos os er blevet aflyst, fordi en leder i socialforvaltningen har underkendt sagsbehandlerens faglige vurdering af økonomiske årsager
- Interesseorganisationer og nøglepersoner på anbringelsesområdet oplyser, at mange specialiserede, private døgninstitutioner nu står overfor lukning.

Før kommunalreformen var der en udligningsordning med amterne, der gjorde at kommunerne maksimalt kunne komme til at betale 42.000 kr. pr. måned for en anbringelse udenfor hjemmet. Resten skulle dækkes af amtet, såfremt amtet kunne godkende den faglige og saglige begrundelse for et specialtilbud. Formålet med denne ordning var netop, at give kommunerne mulighed for at finde det bedst egnede tilbud tilpasset hvert enkelt barns problematik og situation. Med kommunalreformen blev de fleste amtslige døgninstitutioner overført til kommunal drift og private døgninstitutioner til kommunalt tilsyn.

Indsatsen for piger under 18 år i æresrelaterede konflikter er i fare

Der har, siden 2001 været stor bevågenhed omkring indsatsen mod æresrelaterede konflikter. SATS-puljeordførerne på Integrationsområdet har så sent som i 2008 betænkt Bostedet Kastaniehuset med en underskudsgaranti på 1,5 mio årligt for at understøtte driften. Vi påskønner indsatsen, men det er desværre ikke nok. På grund af kommunernes manglende indskrivninger er underskuddet på driften nu så stort, at bestyrelsen tvinges til at handle ansvarligt og lukke stedet i løbet af efteråret. Med mindre der kommer en pludselig strøm af henvendelser i august måned. Hvis det som anført er kommunernes økonomi, der ligger bag det faldende antal henvendelser er det bemærkelsesværdigt, at institutionen R.E.D., som modtager kvinder over 18 år i æresrelaterede konflikter, er fyldt op. Årsagens til R.E.D.s nuværende situation skyldes formentlig driftsaftalen med Integrationsministeriet som gør det billigt for kommunerne at henvise unge kvinder dertil.

Som fagpersoner med kendskab til mange tunge skæbner er vi bekymrede for hvilken hjælp der fremover vil være, ikke blot til unge piger under 18 år, som rammes af æresrelaterede konflikter, men også til de mange andre børn og unge, der har brug for det bedst egnede tilbud, når der skal rådes bod på mange års omsorgssvigt, vold og manglende skolegang. Bostedet Kastaniehuset er f.eks. med i et metodeudviklingsprojekt, ledet af SPUK og med støtte fra Helsefonden, hvor 8 pige-institutioner de næste 3 år skal udvikle nye metoder til arbejdet med vilde piger. Med Kastaniehusets lukning vil projektet miste det etniske aspekt.

Danmark står aktuelt overfor at tabe mange års akkumuleret viden om støtte til de svageste børn og unge, når den ene specialinstitution efter den anden bukker under eller når institutionerne pga vilkårene på det privatiserede behandlingsmarked tvinges til at gå på kompromis med deres faglige ekspertise. Vi lægger med denne henvendelse op til en nødvendig national drøftelse og beslutning om hvordan vi løser den samfundsmæssige opgave med støtte til og rehabilitering af de svageste børn og unge i vort samfund.

Hvis man vil sikre at der fremover findes specialtilbud til unge, ramt af æresrelaterede konflikter, skal der ske en omtænkning af hvordan man organiserer arbejdet, således at de unge får den specialindsats og ekspertise, som deres særlige situation kræver, uanset den enkelte kommunes økonomi. Vedlagt findes et notat om forskelle i de skandinaviske modeller til inspiration.

Venlig hilsen

Inge Loua

Leder, cand.psych.

Bostedet Kastaniehuset

Tlf. 39 40 39 03

Notat

vedr. indsatsen for etniske minoritetspiger ramt af æresrelateret vold og alvorlige generationskonflikter

Bostedet Kastaniehuset
Telefon 39 40 39 03

www.kastaniehus.dk

13. august 2009

For hele Norden var det en brat opvågning da Fahime Sahindal blev myrdet i Sverige af sin far i forsommeren 2002. Det igangsatte i flere lande en debat om hvor stort omfanget af æresrelaterede konflikter egentlig var og hvordan samfundet kunne træde til for at hjælpe de piger og kvinder, der søgte væk fra deres familier pga. f.eks. tvangsægteskaber

I december 2008 var undertegnede inviteret til at holde oplæg på en konference i Oslo om botilbud til etniske minoritetsunge i æresrelaterede konflikter. Her blev jeg klar over de store forskelle, der er i indsatsen i de nordiske lande:

Norge er, efter en spæd start drevet af private initiativer, først nu kommet i gang med en national satsning, idet den norske regering i 2008 afsatte 70 mio. norske kroner til forskellige indsatser i kampen mod tvangsægteskaber. Til gengæld er man i Norge, takket være aktive norske bøsseorganisationer, blevet opmærksom på den betydelige trussel unge homoseksuelle kan være udsat for i deres familier; en risikogruppe som i Danmark ikke har myndighedernes opmærksomhed.

I det efterfølgende vil jeg, efter bedste evne, opsummere den sociale indsats i sager om æresrelaterede konflikter i henholdsvis Sverige og Danmark.

Den svenske model

I Sverige blev der efter mordet i 2002 nedsat en ekspertgruppe, som søgte at afdække problemets omfang og pege på relevante sociale indsatser.

Efterfølgende afsatte den svenske regering i 2004 100 mio. sv. kr. til at opbygge viden og pladser til ca. 180-200 unge piger/kvinder om året.

I tråd med den svenske tradition for socialt arbejde, som i langt højere grad end Danmark bruger familiepleje, har man investeret i flg. områder

- Centrale enheder til koordination på området, sådan at den enkelte sagsbehandler/kommune, der står med en alvorlig sag kan få øjeblikkelig kvalificeret hjælp til at vurdere sagen og finde en plads til pigen.
- Opkvalificering af eksisterende akut-institutioner, døgninstitutioner og opholdssteder til også at kunne arbejde med denne særlige målgruppe. De institutioner som i en forsøgsperiode afsatte et antal pladser og personale til projektet fik kurser om de særlige sikkerhedsmæssige og familiemæssige aspekter, samt krise- og traumeterapeutuddannelse til de involverede medarbejdere.
- Specifik rekruttering af familieplejefamilier, som kunne tænke sig at gå ind i opgaven med at skjule og rumme etniske minoritetspiger. Familierne blev tilbudt et længerevarende kursus for at kvalificere dem til opgaven
- Beskyttede boliger, dvs. særligt sikrede adresser som står til rådighed for unge kvinder, der kan magte at bo for sig selv et andet sted i landet, men som har brug for psykosocial støtte fra særligt uddannede kontaktpersoner.

Bostedet Kastaniehuset
Telefon 39 40 39 03

www.kastaniehus.dk

13. august 2009

I Sverige er der ifølge Gryning Vård i Göteborg, ca. 5% af de anbragte piger, der vender tilbage til deres familier, mens erfaringerne fra Danmark jfr.

Bostedet Kastaniehuset er, at ca. 50% vender tilbage til familien inden 6 mdr. efter anbringelsen.

Den danske indsats

I forlængelse af mediedebatten i sommeren 2002 etableredes Broen, ledet af Ayse Deveci, og støttet af Socialminister Karen Jespersen. Broen var et tilbud til kvinder ramt af tvangsægteskab. Broen blev senere lukket pga økonomiske uregelmæssigheder. Senere er der kommet andre private initiativer til, støttet med bla. SATS-puljemidler, herunder R.E.D. og Bostedet Kastaniehuset, samt en hel del rådgivningstilbud, især gennem LOKK (Landsorganisationen af KvindeKrisecentre).

Kendetegnet ved den danske indsats er imidlertid at der først i 2008 så småt er begyndt en gennemtænkning af området som helhed og at indsatsområdet derfor har været præget af initiativrige enkeltpersoner eller organisationer, ikke en egentlig afdækning af behovene på området. I Danmark har vi:

- Telefonrådgivning til unge i LOKK
- Telefonrådgivning og internetbaseret "værktøjskasse" til fagpersoner i LOKK
- Servicestyrelsen har udbudt kurser i socialt arbejde med etniske minoritetsfamilier, som har været meget søgte
- R.E.D, som udelukkende modtager kvinder over 18 år tvunget eller presset til ægteskab. R.E.D. er driftsfinansieret af SATS-puljemidler.
- Bostedet Kastaniehuset, som modtager etniske minoritetspiger 14-18 år, herunder piger ramt af æresrelaterede konflikter. Integrationsministeriet har bedt Bostedet Kastaniehuset om en projektbeskrivelse for 2 akutpladser, ligesom der til årene 2009-12 er givet SATS-puljemidler til en underskudsgaranti for at imødegå de sæsonmæssige udsving i belægningen.

Bostedet Kastaniehuset
Telefon 39 40 39 03

www.kastaniehus.dk

13. august 2009

Konklusion

Sverige har en befolkning på ca. 8 mio., heraf har ca. 20% etnisk minoritetsbaggrund. Danmark har en befolkning på ca. 5 mio., heraf ca. 10% med etnisk minoritetsbaggrund. Der blev i Sverige afsat ca. 100 mio. svenske kr. til indsatsen, svarende til ca. 80 mio. danske kr. I Danmark er der siden 2002, efter mit skøn, afsat nogenlunde det samme. Men man har fået langt mindre, langt færre tilbud ud af de samme penge.

Det er min vurdering, at den overordnede, politisk besluttede, koordinerede indsats for etniske minoritetsunge i æresrelaterede konflikter er svag og mangelfuld, sammenlignet med Sverige. Der findes givetvis enkeltstående, vellykkede eksempler på kommunale indsatser for enkelte unge, men Danmark mangler:

- Akut specialberedskab, der kan modtage, beskytte og udrede de truede unge, indtil der kan peges på den bedst mulige løsning i den enkelte sag
- Plejefamilier, der kan rumme etniske minoritetsunge, der må gemme sig for deres familier. Hertil instanser, der kan uddanne familierne til opgaven
- Når Bostedet Kastaniehuset (formentlig) tvinges til at lukke inden årets udgang, forsvinder Danmarks eneste landsdækkende specialiserede socialpædagogiske behandlingstilbud til etniske minoritetspiger
- Beredskab til løsninger for piger/kvinder/par, der er så truede af familien, at de ikke kan blive i Danmark

Anbefalinger

Der er ingen grund til at tro at æresrelaterede konflikter i etniske minoritetsfamilier er et forbigående fænomen.

Med denne henvendelse opfordrer jeg folketingets partier til at gennemtænke den *langsigtede sociale indsats for etniske minoritetsunge i æresrelaterede konflikter* og har følgende konkrete anbefalinger:

- Nedsæt en ekspertgruppe, der indsamler viden om hvilke løsninger der er brugt i andre skandinaviske og europæiske lande
- Lad ekspertgruppen komme med et forslag til en langsigtet, holdbar national indsats på området.

Bostedet Kastaniehuset
Telefon 39 40 39 03

På kort sigt kan der allerede nu peges på følgende forbedringer:

- Etablering af netværk af plejefamilier, der uddannes til at kunne rumme og beskytte etniske minoritetsunge, der skjuler sig for familien
- Etablering af en statsligt finansieret udredningsenhed, hvortil kommunerne kan henvise i sager om æresrelaterede konflikter
- Krav om og finansiering af opkvalificering af fagpersoner på de eksisterende døgninstitutioner og opholdssteder til at håndtere børn og unge med etnisk minoritetsbaggrund og i æresrelaterede konflikter
- Forbedre Tilbudsportalens søgefunktion, så det er muligt for kommunerne af denne vej at finde tilbud, der har særlig ekspertise ifht. etniske minoritetsbørn.

www.kastaniehus.dk

13. august 2009

Med venlig hilsen

Inge Loua

Psykolog, leder af Bostedet Kastaniehuset

Medlem af netværk for fagfolk, der arbejder med etniske minoritetspiger

Tidl. underviser på Servicestyrelsens kurser i socialt arbejde med etniske minoritetsfamilier

Tidl. medlem af følgegruppe til Servicestyrelsens indsats for rekruttering af etniske plejefamilier

Medstifter af Selskab for Interkulturel Psykologi i Dansk Psykologforening